

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettely>Siviilioikeudelliset menettelyt>Menettelyjen määräajat Menettelyjen määräajat

Unkari

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Tietyn oikeusvaikutuksen aikaansaamiseksi tarvittavat prosessitoimet on yleensä toteutettava laissa säädettyissä määräajoissa. Määräaikoja koskevia säännöksiä on sekä aineellisissa oikeudessa että prosessioikeudessa.

Asiaa koskevat aineellisen oikeuden velvoitteet perustuvat osittain sääntöihin, jotka koskevat asian viemistä tuomioistuimeen, ja osittain vanhentumissääntöihin, joissa asetetaan määräajat siviilioikeudenkäyntien aloittamiselle. Lain mukaan rajoituksista voi poiketa vain, jos tarkoituksena on varmistaa vaatimusten ehdoton täytäntöönpano (esimerkiksi omaisuutta koskevien vaatimusten yhteydessä). Eräät prosessitoimet voidaan toteuttaa lainvoimaisesti ainoastaan tietyn (määrä)ajan kuluessa. Eräissä tapauksissa määräajan pituudesta säädetään laissa tarkasti. Tämä koskee esimerkiksi muutoksenhakua (lakisääteinen määräaika). Joissakin tapauksissa, esimerkiksi kun on kyse puutteellisten tietojen täydentämisestä, määräaika riippuu tuomioistuimen päätöksestä (tuomioistuimen asettama määräaika).

Määräaikojen laskenta on olennaisesti erilaista aineellisissa oikeudessa ja prosessioikeudessa. Myös erityyppisten määräaikojen noudattamatta jättämisen oikeudelliset seuraukset ovat erilaiset. Aineelliseen oikeuteen perustuvan materiaalisen määräajan noudattamatta jättäminen johtaa oikeuden menettämiseen, eikä tätä voida kumota millään perusteella. Ainoa poikkeus on vanhentumisaika, jonka umpeutuminen voidaan kumota asianomaisten aineellisen oikeuden säännösten nojalla. Menettelyllisissä määräajoissa on tehtävä ero subjektiivisten ja objektiivisten määräaikojen välillä. Subjektiivisella määräajalla tarkoitetaan määräaika, joka alkaa päivästä, jona asianosainen saa tiedon asiasta. Jos asianosainen ei ole noudattanut subjektiivista määräaika, hän voi yleensä tehdä määräajan palauttamista koskevan hakemuksen. Objektiivinen määräaika sen sijaan ei liity tiedoksisaantiin, eikä menetetyt määräajan palauttaminen ole mahdollista.

2 Luetello päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Yleiset vapaapäivät luetellaan työoikeudesta vuonna 2012 annetun lain nro I (*A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény*) 102 pykälän 1 momentissa. Yleisiä vapaapäiviä ovat 1. tammikuuta, 15. maaliskuuta, toinen pääsiäispäivä, 1. toukokuuta, toinen helluntaipäivä, 20. elokuuta, 23. lokakuuta, 1. marraskuuta sekä 25. ja 26. joulukuuta.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Määräajat vahvistetaan päivinä, kuukausina tai vuosina. Kun määräaika vahvistetaan päivinä, alkamispäivää ei lasketa mukaan. Määräaika alkaa päivästä, jona määräajan kulumisen käynnistävä teko suoritetaan tai määräajan perusteena oleva muu tapahtuma (tiedoksianto, ilmoitus) tapahtuu. Vuosina tai kuukausina ilmaistut määräajat päättyvät määräajan alkamispäivää vastaavana kalenteripäivänä. Jos kyseinen kuukausi ei sisällä vastaavaa päivää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä. Jos määräaika päättyy yleisenä vapaapäivänä, sitä pidennetään seuraavaan työpäivään. Määräaika päättyy viimeisen vuorokauden päättyessä. Sen sijaan määräaika tuomioistuimelle osoitetun hakemuksen tekemiselle tai tuomioistuimessa toteutettavalle toimelle päättyy jo virastoajan päättyessä. Kaikkien muiden siviilimenettelyjen määräaikoja koskevat yleiset säännöt sisältyvät siviiliprosessilaista vuonna 1952 annetussa laissa nro III (*Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény*) olevaan 103–112 pykälään.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Määräaika alkaa päivästä, jona määräajan kulumisen käynnistävä teko suoritetaan tai määräajan perusteena oleva muu tapahtuma (tiedoksianto, ilmoitus) tapahtuu. Kun määräaika vahvistetaan päivinä, alkamispäivää ei lasketa mukaan.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Siviiliprosessissa ei erotella määräajan laskennassa eri tiedoksiantotapoja. Jos asiakirjoja vaihdetaan sähköisesti, sovelletaan kuitenkin tiettyjä erityissäännöksiä. Osa asiakirjoista toimitetaan asiantuntijalle paperimuodossa, vaikka asiantuntija olisi yhteydessä tuomioistuimeen sähköisesti. Tuomioistuin toimittaa asiantuntijalle tuomioistuimen asiakirjojen liitteet paperimuodossa tai muuta tietovälinettä käyttäen, jos liitteiden muuttamisesta sähköiseen muotoon aiheutuisi kohtuuton vaiva tai se olisi mahdotonta niiden suuren määrän tai tietovälineen luonteen takia tai jos paperimuodossa olevan asiakirjan aitoudesta on epäilyjä. Jos tuomioistuimen lähettämiin sähköisiin asiakirjoihin liittyy paperimuodossa olevia liitteitä, määräaika alkaa päivästä, jona liitteet on vastaanotettu. Oikeudenkäyntiin liittyvät hakemukset sekä tuomioistuimen asiakirjojen tiedoksianto siviiliprosessilaissa määritellyissä asioissa tapahtuu jo sähköisesti. Jos sähköinen tiedoksiantojärjestelmä on jonakin päivänä pois käytöstä vähintään neljä tuntia, kyseistä päivää ei lasketa mukaan lakisääteiseen tai tuomioistuimen asettamaan määräaikaan.

Jos asian käsittely yhteydessä sovelletaan sähköistä viestintää, määräajan laiminlyönnistä aiheutuvia seurauksia ei sovelleta siinä tapauksessa, että tuomioistuimelle osoitettu hakemus on toimitettu sähköisesti viimeistään määräajan viimeisenä päivänä tietotekniikkavaatimuksia noudattaen. Määräaika laskettaessa hakemus katsotaan toimitetuksi silloin kun tuomioistuimen tietotekniikkajärjestelmä on lähettänyt laissa säädetyn vastaanottodistuksen. Valtakunnallisen tuomioistuinneuvoston puheenjohtaja tarjoaa käyttöön lomakkeen hakemuksen toimittamiseksi tietovälineellä. Tietoväline on toimitettava tuomioistuimelle henkilökohtaisesti tai postitse kolmen työpäivän kuluessa siitä, kun sähköisestä viestinnästä vastaava henkilö on saanut vastaanottodistuksen, jonka mukaan lomake on saapunut tuomioistuimeen. Tuomioistuin ilmoittaa tietovälineen saapumisesta automaattisesti tiedoksiantojärjestelmän kautta sähköisestä viestinnästä vastaavalle henkilölle. Hakemus on katsottava toimitetuksi tuomioistuimelle päivänä, joka mainitaan ilmoituksessa lomakkeen saapumisesta tuomioistuimeen.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Kun määräaika vahvistetaan päivinä, alkamispäivää ei lasketa mukaan. Määräaika alkaa päivästä, jona määräajan kulumisen käynnistävä teko suoritetaan tai määräajan perusteena oleva muu tapahtuma (tiedoksianto, ilmoitus) tapahtuu.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Kun määräaika ilmaistaan päivinä, päivien lukumäärä tarkoittaa kalenteripäiviä. Jos määräajan viimeinen päivä on yleinen vapaapäivä, määräaika päättyy kuitenkin vasta ensimmäisenä kyseistä päivää seuraavana työpäivänä.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Vuosina tai kuukausina ilmaistut määräajat päättyvät määräajan alkamispäivää vastaavana kalenteripäivänä. Jos kyseinen kuukausi ei sisällä vastaavaa päivää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Vuosina tai kuukausina ilmaistut määräajat päättyvät määräajan alkamispäivää vastaavana kalenteripäivänä. Jos kyseinen kuukausi ei sisällä vastaavaa päivää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kyllä.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Edellä mainittujen tilanteiden lisäksi tuomioistuin voi painavasta syystä pidentää antamaansa määräaika kerran. Määräaika ja sen pidennys voivat yhdessä olla enintään 45 päivää, paitsi jos asiantuntijalausannon antaminen edellyttää pidempää määräaika. Lakisääteisiä määräaikoja voidaan pidentää vain laissa mainituissa tapauksissa. Päivinä ilmaistuihin määräaikoihin ei lasketa mukaan ajanjaksoa 15. päivästä heinäkuuta 20. päivään elokuuta (tuomioistuinten lomakausi). Jos kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyisi tuomioistuinten lomakauden aikana, päättymispäiväksi tulee määräajan alkamispäivää vastaava seuraavan kuukauden päivä. Jos myös kyseinen päivä osuu tuomioistuinten lomakauteen, määräaika päättyy ensimmäisenä päivänä lomakauden päättymisen jälkeen. Laissa säädetään myös poikkeuksista tuomioistuinten lomakauteen. Jos poikkeuksia sovelletaan, tuomioistuimen on erikseen ilmoitettava tästä asianosaiselle. Kun on kyse tuomioistuimen ulkopuolisista menettelyistä, joista säädetään muissa säädöksissä kuin siviiliprosessilaissa, tuomioistuinten lomakautta koskevia säännöksiä voidaan soveltaa vain, jos tästä säädetään erikseen laissa.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Muutosta on yleensä mahdollista hakea 15 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta. Kun on kyse vekseliä koskevasta riita-asiasta, määräaika on kolme päivää.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Tuomioistuin voi painavasta syystä pidentää asettamaansa määräaika kerran. Määräaika ja sen pidennys voivat yhdessä olla enintään 45 päivää, paitsi jos asiantuntijalausannon antaminen edellyttää pidempää määräaika. Lakisääteisiä määräaikoja voidaan pidentää vain laissa mainituissa tapauksissa.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Unkarin siviiliprosessilaissa ei säädetä määräajan pidentämisestä asianosaisten asuinpaikan perusteella. Sen sijaan määräajan noudattamatta jättämistä voidaan puolustella sillä, että asianosaiset eivät olleet tavoitettavissa henkilö- ja osoiterekisteriin ilmoitetussa osoitteessa perustellusta syystä.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Ellei laissa toisin säädetä, asianosainen ei voi toteuttaa oikeudellista toimenpidettä lainvoimaisesti enää määräajan umpeuduttua. Määräajan laiminlyönnin seuraukset tulevat voimaan ilman eri toimenpiteitä ja ennakkovaroitusta, lukuun ottamatta laissa mainittuja tapauksia. Jos määräajan laiminlyönnin seuraukset tulevat lain mukaan voimaan vain siinä tapauksessa, että asiasta on etukäteen varoitettu, tai ainoastaan vastapuolen hakemuksesta, voi toimenpiteen toteuttaa varoituksessa ilmoitetun ajan kuluessa tai siihen saakka, kun vastapuoli on esittänyt hakemuksensa. Jos taas vastapuoli esittää hakemuksensa oikeudenkäynnin aikana, toimenpiteen voi toteuttaa siihen saakka, kun tuomioistuin on tehnyt hakemusta koskevan päätöksen. Määräajan laiminlyönniksi ei katsota sitä, jos asianosainen ei ole voinut suorittaa oikeudellista toimenpidettä jonkin yleisesti tiedossa olevan luonnontapahtuman tai muun ylitsepääsemättömän esteen takia. Määräajan laiminlyönnistä aiheutuvia seurauksia ei sovelleta siinä tapauksessa, että tuomioistuimelle osoitettu hakemus on jätetty postiin kirjattuna lähetyksenä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niiltä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Asianosainen voi esittää menetetyt määräajan palauttamista koskevan hakemuksen, ja tuomioistuimen on käsiteltävä hakemus oikeudenmukaisesti. Jos asianosainen tai hänen edustajansa ei ole saapunut oikeuteen määräpäivänä itsestään riippumattomista syistä tai on laiminlyönyt jonkin määräajan noudattamisen itsestään riippumattomista syistä, laiminlyönnin seuraukset voi estää tekemällä hakemuksen menetetyt määräajan palauttamiseksi. Kyseistä hakemusta ei voida kuitenkaan tehdä seuraavissa tapauksissa: mahdollisuus hakemuksen tekemiseen on suljettu pois laissa, määräajan laiminlyönnin seuraukset on mahdollista estää myös ilman menetetyt määräajan palauttamista koskevaa hakemusta tai laiminlyönnistä ei aiheudu haitallisia seurauksia tuomioistuimen päätöksessä, tai asianosainen laiminlyö uuden määräajan, joka on annettu menetetyt määräajan palauttamista koskevan hakemuksen johdosta.

Menetetyt määräajan palauttamista koskeva hakemus on esitettävä viidentoista päivän kuluessa. Kyseinen määräaika alkaa laiminlyödyistä määräpäivästä tai laiminlyödyt määräajan viimeisestä päivästä. Jos määräajan laiminlyönti tuli asianosaisen tai hänen edustajansa tietoon vasta myöhemmin tai jos laiminlyönnin aiheuttanut este poistui vasta myöhemmin, määräaika hakemuksen esittämiselle alkaa päivästä, jona asia tuli tietoon tai este poistui.

Hakemusta ei voi esittää enää sen jälkeen, kun määräajan laiminlyönnistä on kulunut kolme kuukautta.

Hakemuksessa on ilmoitettava laiminlyönnin syy sekä perustelut sille, että laiminlyönti oli todennäköisesti tahaton. Kun on kyse määräajan laiminlyönnistä, suorittamatta jäänyt toimenpide on toteutettava samalla kun asianosainen pyytää menetetyt määräajan palauttamista.

Jos mahdollisuus määräajan palauttamiseen on suljettu pois lainsäädännössä tai jos määräajan palauttamista koskeva hakemus on jätetty myöhässä, hakemus on hylättävä eikä asian sisältöä tarkastella. Näin toimitaan myös silloin, kun asianosainen hakee menetetyt määräajan palauttamista, mutta ei ole toteuttanut suorittamatta jäänyttä toimenpidettä samanaikaisesti hakemuksen jättämisen kanssa.

Päätökseen, jossa hylätään määräajan palauttamista koskeva hakemus, voi hakea muutosta.

Päivitetty viimeksi: 23/02/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.